RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 72.249/3
van 2 december 2022

over

amendementen op een wetsvoorstel ‘tot instelling van een bijzondere overwinstentaks in de energiesector’ (*Parl.St.*, Kamer, 2021-22, nr. 55-2558/004)

CONSEIL D’ÉTAT
section de législation

avis 72.249/3
du 2 décembre 2022

sur

des amendements à une proposition de loi ‘instituant une taxe spéciale sur les surprofits dans le secteur de l’énergie’ (*Doc. Parl.*, Chambre, 2021-2022, n°°55-2558/004)

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

Op 27 september 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Voorzitster van de Kamer van volksvertegenwoordigers verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over amendementen op een wetsvoorstel 'tot instelling van een bijzondere overwinstentaks in de energiesector' (*Parl.St.*, Kamer, 2021-22, nr. 55-2558/004).

De amendementen zijn door de derde kamer onderzocht op 29 november 2022. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Inge VOS, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Lise VANDENHENDE, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 2 december 2022.

*

Le 27 septembre 2022, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Présidente de la Chambre des représentants à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur des amendements à une proposition de loi 'instituant une taxe spéciale sur les surprofits dans le secteur de l'énergie' (*Doc. Parl.*, Chambre, 2021-2022, n°°55-2558/004).

Les amendements ont été examinés par la troisième chambre le 29 novembre 2022. La chambre était composée de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre, Koen MUYLLE et Inge VOS, conseillers d'État, Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Astrid TRUYENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Lise VANDENHENDE, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 2 décembre 2022.

*

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN DE AMENDEMENTEN

2. De dertien om advies voorgelegde amendementen hebben betrekking op het wetsvoorstel 'tot instelling van een bijzondere overwinstentaks in de energiesector', waarover de Raad van State op 3 juni 2022 reeds advies 71.400/3 heeft gegeven.[2] De amendementen komen neer op een volledige omwerking van het wetsvoorstel. Zo wordt het toepassingsgebied van de voorgestelde regeling uitgebreid tot de oliesector (amendementen nrs. 4 en 6). Voorts wordt de definitie van de term overwinsten gewijzigd (amendement nr. 5), wordt de berekening van de overwinsten aangepast (amendement nr. 7) en wordt de verhouding geregeld tussen de overwinstentaks en de vennootschapsbelasting en de bestaande nucleaire heffing (amendement nr. 8).

VORMVEREISTEN

3. In advies 71.400/3 (opmerking 3) werd reeds gewezen op het verplichte overleg tussen de gewestregeringen en de federale overheid over de voorgestelde regeling. Die opmerking blijft relevant voor de thans voorgestelde omwerking ervan.[3]

ALGEMENE OPMERKINGEN

4. Na de indiening van de om advies voorgelegde amendementen werd verordening (EU) 2022/1854 van de Raad van 6 oktober 2022 'betreffende een noodinterventie in verband met de hoge energieprijzen' aangenomen. Die verordening voorziet zowel in maatregelen betreffende de elektriciteitsmarkt (hoofdstuk II) als in maatregelen met betrekking tot de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage (hoofdstuk III). Beiden worden op verschillende wijze behandeld. Voor de elektriciteitssector wordt voorzien in een plafond op de marktinkomsten ten bedrage van 180 euro per MWh geproduceerde elektriciteit. Voor de oliesector wordt voorzien in een solidariteitsbijdrage.

[1] Aangezien het om amendementen op een voorstel van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[2] *Parl.St.* Kamer 2021-22, nr. 55-2558/003.

[3] Zie overigens ook adv.RvS 72.460/3 van 14 november 2022 over een voorontwerp van wet 'tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot invoering van een plafond op marktinkomsten van elektriciteitsproducenten', opmerking 4.

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

De om advies voorgelegde amendementen voorzien in een overwinstenbelasting van 70 procent voor producenten en leveranciers van zowel elektriciteit, gas als olie (amendementen nrs. 5 tot 7). Niet enkel behandelt de voorgestelde regeling daardoor, anders dan verordening (EU) 2022/1854, elektriciteit, gas en olieproducenten en -leveranciers op dezelfde wijze, bovendien stemt de voorgestelde overwinstenbelasting niet overeen met de in de verordening geregelde plafonnering van de marktinkomsten voor de elektriciteitssector, noch met de solidariteitsbijdrage voor de oliesector.

5.1. Wat betreft de olie- en gassector reageerde de gemachtigde daarop als volgt:

> "Wij achten het Wetsvoorstel verenigbaar met de Verordening, en wel om volgende redenen:
>
> Hoewel de Verordening stelt dat in een geest van solidariteit tussen de lidstaten een gecoördineerde inspanning van de lidstaten nodig is om de gevolgen van de hoge energieprijzen te verzachten en ervoor te zorgen dat de huidige crisis niet leidt tot blijvende schade voor de consumenten en de economie, en tegelijkertijd de houdbaarheid van de overheidsfinanciën te vrijwaren (Overweging (6) van de Verordening), nuanceert de Verordening de algemene draagwijdte van deze stelling door uitdrukkelijk het volgende te benadrukken:
>
> Met betrekking tot de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage: Artikel 14 (1) van de Verordening voorziet in de heffing van een verplichte tijdelijke solidariteitsbijdrage, 'tenzij de lidstaten gelijkwaardige nationale maatregelen hebben vastgesteld'.
>
> De Verordening laat onzes inziens dus bewegingsruimte en appreciatiebevoegdheid aan de lidstaten om crisismaatregelen vast te stellen, in te voeren en te handhaven die de eigen realiteit, specificiteit en differentiatie binnen een betrokken lidstaat vermogen te weerspiegelen."

5.2. Wat betreft de olie- en gassector beroepen de indieners van de amendementen zich op de mogelijkheid voor de lidstaten om te voorzien in "gelijkwaardige nationale maatregelen" als bedoeld in artikel 14, lid 1, van verordening (EU) 2022/1854, waarbij volgens lid 2 van dat artikel als voorwaarde geldt dat "de vastgestelde gelijkwaardige nationale maatregelen vergelijkbare doelstellingen hebben en worden onderworpen aan vergelijkbare regels als de tijdelijke solidariteitsbijdrage uit hoofde van deze verordening, en even hoge of hogere opbrengsten genereren dan de geschatte opbrengsten uit de solidariteitsbijdrage".

Het is evenwel zeer de vraag of de voorgestelde belasting kan worden beschouwd als een "vergelijkbare regel" in de zin van artikel 14, lid 2, van verordening (EU) 2022/1854. De in de artikelen 15 en 16 van de verordening geregelde tijdelijke solidariteitsbijdrage gaat immers uit van een percentage van de belastbare winst, zoals bepaald volgens de nationale belastingregels, terwijl de voorgestelde belasting 70 procent bedraagt van de overwinst.[4]

Bovendien vereist artikel 14, lid 2, van verordening (EU) 2022/1854 dat "de vastgestelde gelijkwaardige nationale maatregelen (…) even hoge of hogere opbrengsten genereren dan de geschatte opbrengsten uit de solidariteitsbijdrage". Anders dan de gemachtigde voorhoudt,

[4] Vgl. adv.RvS 72.457/3 van 14 november 2022 over een voorontwerp van wet 'tot vaststelling van een tijdelijke solidariteitsbijdrage van de oliesector', *Parl.St.* 2022-23, nr. 55-3034/001, 25-26 (opmerking 5.2).

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

volstaat het dus niet maatregelen te nemen "die de eigen realiteit, specificiteit en differentiatie binnen een betrokken lidstaat vermogen te weerspiegelen", maar moet worden gewaarborgd dat uiteindelijk even hoge of hogere opbrengsten worden gegenereerd dan de 33 procent op de winst die de verordening vooropstelt.[5]

6.1. Zelfs indien de voorgestelde regeling in overeenstemming wordt gebracht met verordening (EU) 2022/1854, wat betreft de maatregelen met betrekking tot de olie- en gassector, wordt voor de elektriciteitssector voorzien in een identieke belasting op overwinsten, veeleer dan in een plafond op marktinkomsten, zoals bepaald in de artikelen 6 tot 8 van verordening (EU) 2022/1854. De gemachtigde reageerde daarop als volgt:

> "Met betrekking tot elektriciteitsproducenten: 'Aangezien de productiemix en de kostenstructuur van elektriciteitsproductie-installaties sterk verschillen van lidstaat tot lidstaat, moeten de lidstaten de mogelijkheid hebben om onder specifieke omstandigheden nationale crisismaatregelen in te voeren, dan wel deze te handhaven' (Overweging (41) van de Verordening). Dit wordt nader bevestigd door Artikel 8 van de Verordening."

6.2. Artikel 8 van verordening (EU) 2022/1854 bepaalt inderdaad dat lidstaten de mogelijkheid hebben om onder specifieke omstandigheden nationale crisismaatregelen in te voeren ten aanzien van de marktinkomsten van producenten die elektriciteit opwekken. Deze maatregelen moeten evenwel inpasbaar zijn in de verordening en mogen geen afbreuk doen aan de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 6 van de verordening.

6.3. De gemachtigde verklaarde voorts nog het volgende:

> "1. De Verordening viseert een 'surplus van inkomsten' (elektriciteit) en een 'surplus aan winsten' (sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage), waarbij respectievelijk wordt verwezen naar 'markinkomsten' (Artikel 6(1) van de Verordening) en 'belastbare winsten, zoals bepaald volgens de nationale belastingregels' (Artikel 15 van de Verordening).
>
> Het Wetsvoorstel hanteert een analoge (i.e. gelijkwaardige) methodiek: '*Ter berekening van de voor het betrokken belastbaar tijdperk verwezenlijkte overwinsten wordt uitgegaan van de winst (verlies) (code 9905 van de resultatenrekening) van de betrokken operator in de energiesector in het boekjaar dat voorafgaat aan het tweede kwartaal van 2021, waarbij deze winst (verlies) als referentiepunt dient. Het referentiepunt wordt in mindering gebracht van de voor het betrokken belastbaar tijdperk verwezenlijkte winst, waarbij de hieruit in voorkomend geval resulterende meerwinst (verwezenlijkte winst minus referentiepunt) vervolgens verder wordt geventileerd tussen: (i) de meerwinst die niet in oorzakelijk verband staat met de stijging van de elektriciteits-, gas- of olieprijzen sinds het tweede kwartaal van 2021 (bijvoorbeeld meerwaarden gerealiseerd op actiefbestanddelen) en (ii) de meerwinst die in oorzakelijk verband staat met de stijging van de elektriciteits-, gas- of olieprijzen sinds het tweede kwartaal van 2021; Het is de in (ii) bedoelde meerwinst die de in deze wet bedoelde overwinst uitmaakt en dus de belastbare grondslag oplevert van de overwinstentaks*.' Het Wetsvoorstel is daarmee een variant op, maar ligt volledig in de lijn van, de Verordening daar het in het Wetsvoorstel vooropgestelde 'referentiepunt' enerzijds geldt als 'plafond' voor wat betreft het 'surplus van inkomsten' (elektriciteit) in de zin van de Verordening en anderzijds als 'vergelijkingspunt' voor wat betreft het 'surplus

[5] Vgl. adv.RvS 72.457/3, *l.c.*, 26-27 (opmerking 5.3).

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

aan winsten' (sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage) in de zin van de Verordening.

Het loutere feit dat de Verordening voorziet in een 'plafond' voor de sector 'elektriciteit', daar waar het Wetsvoorstel voorziet in een belastingheffing op de door elektriciteitsproducenten verwezenlijkte 'overwinsten', doet niets af aan het feit dat de finaliteit van beide maatregelen in wezen dezelfde of minstens vergelijkbaar is, te weten het 'afromen' van dergelijke 'overwinsten'.

Eén van de redenen voor het verschil in methodiek – dat evenwel, zoals gezegd, niet afdoet aan de (analoge) finaliteit van de maatregel – is de specifieke Belgische context waar bepaalde operatoren (reeds) onderworpen zijn aan de zogenaamde repartitiebijdragen.

2. De Verordening voorziet dat het surplus aan inkomsten dat voortvloeit uit de toepassing van het plafond op marktinkomsten (elektriciteit) en de opbrengsten van de tijdelijke solidariteitsbijdrage (sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage) worden doorgegeven aan de eindafnemers van energie. Dit is eveneens het geval in het Wetsvoorstel: '*De (…) overwinstentaksen (inclusief de daarmee verband houdende boetes en interesten) worden, (…), integraal aangewend ten behoeve van overheidsinitiatieven die finaal ten goede komen aan de eindafnemers van elektriciteit, gas en olie*' (Artikel 10 van het Wetsvoorstel).

3. Formeel lopen de in de Verordening vooropgestelde maatregelen via een aangifteverplichting (Artikel 7(6) (elektriciteit) en Artikel 15 (sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage (via de aangifte in de vennootschapsbelasting). *Idem dito* voor wat betreft het Wetsvoorstel (Artikel 7 van het Wetsvoorstel)."

6.4. Anders dan de gemachtigde voorhoudt, voorziet verordening (EU) 2022/1854 niet in de mogelijkheid om voor de elektriciteitssector "gelijkwaardige nationale maatregelen" uit te werken zoals voor de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage, overeenkomstig artikel 14, lid 1, van verordening (EU) 2022/1854.

Voorts is de belasting aan 70 procent van de overwinsten, die worden gedefinieerd als "de meerwinsten die operatoren in de energiesector maken als gevolg van de significante stijging van de elektriciteits-, gas- en olieprijzen sinds het tweede kwartaal van 2021", een zeer andere uitwerking dan een verplicht plafond op marktinkomsten ten bedrage van 180 euro per MWh geproduceerde elektriciteit. De "specifieke Belgische context" waar de gemachtigde naar verwijst doet niets af aan de verplichting van de lidstaten om de marktinkomsten van elektriciteitsproducenten te plafonneren, veeleer dan de meerwinsten aan een bepaald percentage te belasten. De finaliteit van deze maatregelen mag dan enigszins vergelijkbaar zijn, het is wel degelijk enkel binnen de grenzen van de artikelen 6 tot 8 van verordening (EU) 2022/1854 dat lidstatelijke maatregelen kunnen (en moeten) worden uitgewerkt. De voorgestelde regeling overschrijdt die grenzen en is, wat betreft de elektriciteitssector, in strijd met die verordeningsbepalingen.

7. De voorgestelde regeling is van toepassing voor de inkomstenjaren 2022, 2023 en 2024, terwijl de verordening (EU) 2022/1854 blijkens de artikelen 2, 18), 15 en 22, lid 2, enkel van toepassing is op de boekjaren 2022 en 2023.

8. Uit wat voorafgaat blijkt dat de met de amendementen voorgestelde regeling niet alleen onvoldoende is afgestemd op verordening (EU) 2022/1854 wat betreft de olie- en gassector

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

(opmerkingen 5.1 tot 5.2), maar er wat betreft de elektriciteitssector zonder meer strijdig mee is (opmerkingen 6.1 tot 6.4), terwijl het temporele toepassingsgebied evenmin strookt met dat van de verordening (opmerking 7).

Een herwerking van de voorgestelde regeling, teneinde die in overeenstemming te brengen met de verordening, die tot stand is gekomen na de indiening van de amendementen nrs. 4 tot 16, vergt niet alleen een juridische bijsturing, maar houdt ook beleidsmatige afwegingen in waarop de Raad van State thans niet kan vooruitlopen. Hij ziet dan ook af van een verder onderzoek van deze amendementen.

*

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique [1] et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DES AMENDEMENTS

2. Les treize amendements soumis pour avis portent sur une proposition de loi 'instituant une taxe spéciale sur les surprofits dans le secteur de l'énergie' sur laquelle le Conseil d'État a déjà donné, le 3 juin 2022, l'avis 71.400/3 [2]. Les amendements impliquent un remaniement complet de la proposition de loi. Ils étendent ainsi le champ d'application du dispositif proposé au secteur pétrolier (amendements nos 4 et 6). Ils modifient en outre la définition du terme surprofits (amendement n° 5), adaptent le calcul des surprofits (amendement n° 7) et règlent l'articulation entre la taxe sur les surprofits et l'impôt des sociétés et la fiscalité nucléaire existante (amendement n° 8).

FORMALITÉS

3. L'avis 71.400/3 (observation 3) a déjà mis l'accent sur l'obligation de soumettre le dispositif proposé à la concertation entre les gouvernements régionaux et l'autorité fédérale. Cette observation reste pertinente pour son remaniement qui est actuellement proposé [3].

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

4. Le règlement (UE) 2022/1854 du Conseil du 6 octobre 2022 'sur une intervention d'urgence pour faire face aux prix élevés de l'énergie' a été adopté après le dépôt des amendements soumis pour avis. Ce règlement prévoit tant des mesures concernant le marché de l'électricité (chapitre II) que des mesures concernant les secteurs du pétrole brut, du gaz naturel, du charbon et du raffinage (chapitre III). Le premier et les seconds secteurs sont traités différemment. Pour le secteur de l'électricité, il est prévu un plafond sur les recettes issues du marché à hauteur de 180 euros par MWh d'électricité produite. Pour le secteur pétrolier, il est prévu une contribution de solidarité.

[1] S'agissant d'amendements à une proposition de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

[2] *Doc. parl.*, Chambre, 2021-2022, n° 55-2558/003.

[3] Voir par ailleurs l'avis C.E. 72.460/3 du 14 novembre 2022 sur un avant-projet de loi 'modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et introduisant un plafond sur les recettes issues du marché des producteurs d'électricité', observation 4.

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

Les amendements soumis pour avis prévoient une taxe sur les surprofits de 70 pour cent pour les producteurs et fournisseurs tant d'électricité que de gaz et de pétrole (amendements n°s 5 à 7). Ce faisant, non seulement le dispositif en projet, contrairement au règlement (UE) 2022/1854, traite les producteurs et fournisseurs d'électricité, de gaz et de pétrole sur un pied d'égalité, mais en outre la taxe sur les surprofits proposée ne correspond pas au plafonnement des recettes issues du marché pour le secteur de l'électricité, réglé dans le règlement, ni à la contribution de solidarité pour le secteur du pétrole.

5.1. En ce qui concerne le secteur du pétrole et du gaz, le délégué a répondu en ces termes :

> « Wij achten het Wetsvoorstel verenigbaar met de Verordening, en wel om volgende redenen:
>
> Hoewel de Verordening stelt dat in een geest van solidariteit tussen de lidstaten een gecoördineerde inspanning van de lidstaten nodig is om de gevolgen van de hoge energieprijzen te verzachten en ervoor te zorgen dat de huidige crisis niet leidt tot blijvende schade voor de consumenten en de economie, en tegelijkertijd de houdbaarheid van de overheidsfinanciën te vrijwaren (Overweging (6) van de Verordening), nuanceert de Verordening de algemene draagwijdte van deze stelling door uitdrukkelijk het volgende te benadrukken:
>
> Met betrekking tot de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage: Artikel 14 (1) van de Verordening voorziet in de heffing van een verplichte tijdelijke solidariteitsbijdrage, 'tenzij de lidstaten gelijkwaardige nationale maatregelen hebben vastgesteld'.
>
> De Verordening laat onzes inziens dus bewegingsruimte en appreciatiebevoegdheid aan de lidstaten om crisismaatregelen vast te stellen, in te voeren en te handhaven die de eigen realiteit, specificiteit en differentiatie binnen een betrokken lidstaat vermogen te weerspiegelen ».

5.2. En ce qui concerne le secteur du pétrole et du gaz, les auteurs des amendements invoquent la possibilité pour les États membres de prévoir des « mesures nationales équivalentes » au sens de l'article 14, paragraphe 1, du règlement (UE) 2022/1854, le paragraphe 2 de cet article fixant comme condition que « les mesures nationales équivalentes adoptées partagent des objectifs similaires à ceux de la contribution de solidarité temporaire au titre du présent règlement, soient soumises à des règles similaires à celles régissant ladite contribution et génèrent un produit comparable ou plus important que le produit estimé de la contribution de solidarité ».

Il est toutefois fort douteux que la taxe proposée puisse être considérée comme une « règle similaire » au sens de l'article 14, paragraphe 2, du règlement (UE) 2022/1854. En effet, la contribution de solidarité temporaire réglée aux articles 15 et 16 du règlement se fonde sur un pourcentage des bénéfices imposables, tels qu'ils sont déterminés en application des règles fiscales nationales, alors que la taxe proposée s'élève à 70 pour cent des surprofits [4].

[4] Comparer avec l'avis C.E. 72.457/3 du 14 novembre 2022 sur un avant-projet de loi 'instaurant une contribution de solidarité temporaire à charge du secteur pétrolier', *Doc. parl.*, 2022-2023, n° 55-3034/001, pp. 25-26 (observation 5.2).

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

En outre, l'article 14, paragraphe 2, du règlement (UE) 2022/1854 requiert que « les mesures nationales équivalentes adoptées […] génèrent un produit comparable ou plus important que le produit estimé de la contribution de solidarité ». Contrairement à ce que soutient le délégué, il ne suffit donc pas de prendre des mesures « die de eigen realiteit, specificiteit en differentiatie binnen een betrokken lidstaat vermogen te weerspiegelen », mais il faut garantir que soit, au final, généré un produit comparable ou plus important que les 33 pour cent sur les bénéfices prévus par le règlement [5].

6.1. Même si le dispositif proposé est mis en conformité avec le règlement (UE) 2022/1854 en ce qui concerne les mesures relatives au secteur du pétrole et du gaz, il prévoit pour le secteur de l'électricité une taxe identique sur les surprofits, plutôt qu'un plafond sur les recettes issues du marché, ainsi qu'il est prévu aux articles 6 à 8 du règlement (UE) 2022/1854. À ce propos, le délégué a répondu en ces termes :

> « Met betrekking tot elektriciteitsproducenten: 'Aangezien de productiemix en de kostenstructuur van elektriciteitsproductie-installaties sterk verschillen van lidstaat tot lidstaat, moeten de lidstaten de mogelijkheid hebben om onder specifieke omstandigheden nationale crisismaatregelen in te voeren, dan wel deze te handhaven' (Overweging (41) van de Verordening). Dit wordt nader bevestigd door Artikel 8 van de Verordening ».

6.2. L'article 8 du règlement (UE) 2022/1854 dispose en effet que les États membres peuvent, dans des circonstances spécifiques, instaurer des mesures nationales en cas de crise à l'égard des recettes issues du marché obtenues par les producteurs générant de l'électricité. Ces mesures doivent toutefois s'accorder avec le règlement et ne peuvent affecter les obligations qui résultent de son article 6.

6.3. En outre, le délégué a encore déclaré ce qui suit :

> « 1. De Verordening viseert een 'surplus van inkomsten' (elektriciteit) en een 'surplus aan winsten' (sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage), waarbij respectievelijk wordt verwezen naar 'markinkomsten' (Artikel 6(1) van de Verordening) en 'belastbare winsten, zoals bepaald volgens de nationale belastingregels' (Artikel 15 van de Verordening).
>
> Het Wetsvoorstel hanteert een analoge (i.e. gelijkwaardige) methodiek: '*Ter berekening van de voor het betrokken belastbaar tijdperk verwezenlijkte overwinsten wordt uitgegaan van de winst (verlies) (code 9905 van de resultatenrekening) van de betrokken operator in de energiesector in het boekjaar dat voorafgaat aan het tweede kwartaal van 2021, waarbij deze winst (verlies) als referentiepunt dient. Het referentiepunt wordt in mindering gebracht van de voor het betrokken belastbaar tijdperk verwezenlijkte winst, waarbij de hieruit in voorkomend geval resulterende meerwinst (verwezenlijkte winst minus referentiepunt) vervolgens verder wordt geventileerd tussen: (i) de meerwinst die niet in oorzakelijk verband staat met de stijging van de elektriciteits-, gas- of olieprijzen sinds het tweede kwartaal van 2021 (bijvoorbeeld meerwaarden gerealiseerd op actiefbestanddelen) en (ii) de meerwinst die in oorzakelijk verband staat met de stijging van de elektriciteits-, gas- of olieprijzen sinds het tweede kwartaal van 2021; Het is de in (ii) bedoelde meerwinst die de in deze wet bedoelde overwinst uitmaakt en dus de belastbare grondslag oplevert van de overwinstentaks*.' Het Wetsvoorstel is daarmee een variant op, maar ligt volledig in de lijn van, de Verordening daar het in het Wetsvoorstel vooropgestelde 'referentiepunt'

[5] Comparer avec l'avis C.E. 72.457/3, *l.c.*, pp. 26-27 (observation 5.3).

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

enerzijds geldt als 'plafond' voor wat betreft het 'surplus van inkomsten' (elektriciteit) in de zin van de Verordening en anderzijds als 'vergelijkingspunt' voor wat betreft het 'surplus aan winsten' (sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage) in de zin van de Verordening.

Het loutere feit dat de Verordening voorziet in een 'plafond' voor de sector 'elektriciteit', daar waar het Wetsvoorstel voorziet in een belastingheffing op de door elektriciteitsproducenten verwezenlijkte 'overwinsten', doet niets af aan het feit dat de finaliteit van beide maatregelen in wezen dezelfde of minstens vergelijkbaar is, te weten het 'afromen' van dergelijke 'overwinsten'.

Eén van de redenen voor het verschil in methodiek – dat evenwel, zoals gezegd, niet afdoet aan de (analoge) finaliteit van de maatregel – is de specifieke Belgische context waar bepaalde operatoren (reeds) onderworpen zijn aan de zogenaamde repartitiebijdragen.

2. De Verordening voorziet dat het surplus aan inkomsten dat voortvloeit uit de toepassing van het plafond op marktinkomsten (elektriciteit) en de opbrengsten van de tijdelijke solidariteitsbijdrage (sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage) worden doorgegeven aan de eindafnemers van energie. Dit is eveneens het geval in het Wetsvoorstel: '*De (…) overwinstentaksen (inclusief de daarmee verband houdende boetes en interesten) worden, (…), integraal aangewend ten behoeve van overheidsinitiatieven die finaal ten goede komen aan de eindafnemers van elektriciteit, gas en olie*' (Artikel 10 van het Wetsvoorstel).

3. Formeel lopen de in de Verordening vooropgestelde maatregelen via een aangifteverplichting (Artikel 7(6) (elektriciteit) en Artikel 15 (sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage (via de aangifte in de vennootschapsbelasting). *Idem dito* voor wat betreft het Wetsvoorstel (Artikel 7 van het Wetsvoorstel) ».

6.4. Contrairement à ce que soutient le délégué, le règlement (UE) 2022/1854 ne prévoit pas la possibilité d'élaborer pour le secteur de l'électricité des « mesures nationales équivalentes » comme pour les secteurs du pétrole brut, du gaz naturel, du charbon et du raffinage, conformément à l'article 14, paragraphe 1, du règlement (UE) 2022/1854.

En outre, la taxe de 70 pour cent sur les surprofits, qui sont définis comme « les bénéfices supplémentaires réalisés par les opérateurs du secteur de l'énergie à la suite de la hausse significative des prix de l'électricité, du gaz et du pétrole depuis le deuxième trimestre de 2021 », a un tout autre effet qu'un plafond obligatoire sur les recettes issues du marché à hauteur de 180 euros par MWh d'électricité produite. Le contexte spécifique belge auquel le délégué fait référence n'enlève rien à l'obligation faite aux États membres de plafonner les recettes issues du marché obtenues par les producteurs d'électricité, plutôt que de taxer les surprofits à un pourcentage déterminé. Même si la finalité de ces mesures est quelque peu comparable, c'est bel et bien uniquement dans les limites des articles 6 à 8 du règlement (UE) 2022/1854 que les États membres peuvent (et doivent) élaborer des mesures. Le dispositif proposé excède ces limites et est contraire auxdites dispositions réglementaires en ce qui concerne le secteur de l'électricité.

7. Le dispositif proposé est applicable aux années de revenus 2022, 2023 et 2024, alors que selon ses articles 2, 18), 15 et 22, paragraphe 2, le règlement (UE) 2022/1854 est uniquement applicable aux exercices fiscaux 2022 et 2023.

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡

8. Il résulte de ce qui précède que le dispositif proposé par les amendements est non seulement insuffisamment aligné sur le règlement (UE) 2022/1854 en ce qui concerne le secteur du pétrole et du gaz (observations 5.1 à 5.2), mais il est tout à fait contraire à ce règlement en ce qui concerne le secteur de l'électricité (observations 6.1 à 6.4), alors que son champ d'application temporel n'est pas davantage conforme à celui du règlement (observation 7).

Un remaniement du dispositif en projet, afin de le conformer au règlement, qui a été adopté après le dépôt des amendements n°s 4 à 16, requiert non seulement des aménagements juridiques, mais implique également des évaluations politiques dont le Conseil d'État ne peut actuellement préjuger. Il renonce dès lors à poursuivre l'examen de ces amendements.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Astrid TRUYENS Jeroen VAN NIEUWENHOVE

‡LW-AGMWQCEAI-HCCEJVT‡